

בש"פ 755/15 - יצחק גבאי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 755/15

כבוד השופט ד' ברק-ארוז

לפני:

יצחק גבאי

העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המוחז בירושלים
מיום 27.1.2015 במ"ת 31419-12-14 שניתנה על-ידי
כבוד השופט ר' וינוגרד

תאריך הישיבה: ט"ז בשבט התשע"ה (5.2.2015)

עו"ד אביחי חביבי, עו"ד איתמר בן-גביר

בשם העורר:

עו"ד לינור בן-אוליאל

בשם המשיבה:

החלטה

1. לפני ערר על החלטתו של בית המשפט המוחז בירושלים מיום 27.1.2015 (מ"ת 31419-12-14), השופט ר' וינוגרד) לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

2. נגד העורר ונגד שני נאשמים נוספים (להלן: הנאים הנוספים) הוגש כתוב אישום מתוקן שככל שלושה אישומים, ויחסם להם עבירות של הוצאה (לפי סעיף 448 סיפה לחוק העונשין, התשל"ג-1977 (להלן: חוק העונשין) בצוות סעיף 29 לחוק העונשין); התפרצויות לבניין שאיןו מקום מוגרים (לפי סעיף 407(ב) לחוק העונשין בצוות 29 לחוק העונשין); והשחתת פני מקרקעין (לפי סעיף 196 בצוות 29 לחוק העונשין). העורר הואשם גם בעבירות של החזקת סכין (לפי סעיף 186 לחוק העונשין), נהיגה ללא רישיון נהיגה (לפי סעיף 10 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961), הסטה לאלימות (לפי סעיף 144ד לחוק העונשין), הסטה למצענות (לפי סעיף 144ב לחוק העונשין) ותמייה בארגון טרור (לפי סעיף 4(ז) לפקודה למניעת טרור, התש"ח-1948). להשלמת התמונה יzion כי גם אחד הנאים הנוספים הואשם בעבירות של הסטה לאלימות ושל תמייה בארגון טרור.

3. האישום הראשון מייחס לעורר ולשני הנאים הנוספים פעולות של ריסוס כתובות נאצה והוצאה מבנה בית הספר הדו-לשוני בירושלים ביום 29.11.2014. לצורך ביצוע פעולות אלה, כך על-פי כתוב האישום, ערכו השלושה "סיר מקדים" בבית הספר שבמסגרתו הם בחרו בדרכים להtagניב אליו לאחר שעות הפעלויות. כמו כן, הם הוציאו במבנה ובמיכל של תריסים בצד ימין אשר באמצעותם הם הציתו את בית הספר וoriesו את הכתובות. לאחר שביצעו את זמם, ברכחו העורר ושני הנאים מהמקום באמצעות רכב. העורר, שנגה ברכב, היה פטול באותו עת מהחזקק רישיון נהיגה. כמו כן, הוא החזיק בתא האחסון של משענת היד של הרכב סכין יפנית ודוקן. כתוצאה מהפעולות האמורות פרצה אש שגרמה נזק כבד לבית הספר, לכיתות, לציר שבתוךו ולמערכות האזעקה וכיובי האש. לפי כתוב האישום, השלושה ביצעו את הפעולה כחלק מפעילותם כנגד זו-קיים בין ערבים יהודים.

4. האישום השני, אשר נسب על עניינו של העורר בלבד, "יחס לו ניהול של שני חשבונות ברשות החברתיות פיסבוק", שביהם הוא הפיץ דברי הסטה ונאצה נגד רבים. בין השאר, הביע העורר תמייה בחשבונות אלה בתנועות "כהנא חי" ו"כך", שהוכרוו כארגון טרוריסטי מבוגנו של מונח זה על פי דין.

5. האישום השלישי אינו נسب על עניינו של העורר. הוא מתאר מסכת פעולות דומה לו שנסקרה באישום השני שאוותה ביצוע, כך נטען, אחד משני הנאים האחרים.

6. בד בבד עם הגשת כתוב האישום עתירה המדינה לעצור את העורר ואת הנאים הנוספים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. ביום 6.1.2015 קבע בית המשפט המחויז כי קיימות ראיות לכך להוכחת אשמתם של הנאים בהמשך לכך, הורה בית המשפט המחויז על קבלת תסקير מעצר בעניינם. בהמשך לכך, הוגש תסקירי מעצר בעניינם של כל שלושת הנאים.

7. תסקיר המעצר הוגש בעניינו של העורר ביום 1.2.2015. שירות המבחן התרשם כי העורר גיבש עמדות, הנשענות על מקורות דתיים, אשר מצדיקות שימוש בכוח בדרך להשגת מטרות. בהמשך לכך, שירות המבחן העירק כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות ביצוע של עבירות אלימות המבוססת על עמדותיו של העורר. שירות המבחן סבר כי אף אם ימצא העורר בחלופת מעצר ישקוף ממנו סיכון להמשך פעולות אסורה. שירות המבחן בוחן גם את המפתחים שהוצעו בעניינו של העורר - אמו, אביו החורג וידיד של המשפחה - והגיע למסקנה כי הם יתאפשרו לפצח עליו באופן סמכותי שיוכל לאין את המסתוכנות הנש��פת ממנה. בסיכוןו של דבר, נחתם תסקיר המבחן בהמלצת ברורה שלא לשחרר את העורר לחלופת מעצר, לאחר שנקבע כי "חולופת מעצר בתיית ואנושית לא תוכל לאין את רמת הסיכון הגבוהה" הצפואה ממנה.

8. לאחר שעין בתסקרי המבחן של שלושת הנאים, מצא בית המשפט המוחזוי כי קיימת הצדקה להבחן בין העורר לבין שני הנאים הנוספים. אשר לעורר, בית המשפט המוחזוי אישץ את המלצה של שירות המבחן שלא לשחררו לחופפת מעצר, בשום לב להתרשנותו האמורה של שירות המבחן כי קיים סיכון גבוה להישנות עבירות אלימות מצדיו. בית המשפט המוחזוי הוסיף והצביע על מסקנתו של שירות המבחן כי בחופפות שהוצעו בעניינו של העורר אין כדי לאין את המסוכנות הנש��ת ממנה. אשר לנאים הנוספים, בית המשפט המוחזוי הורה על שחרורם לחופפת מעצר לאחר שהתרשם מהחולפות שהוצעו בעניינם (כמו גם מהעובדה שהتسקרים בעניינם היו חיוביים יותר במידה מה).
9. להשלמת התמונה יזכיר כי המדינה הגישה עורך על החלטה לשחרר את שני הנאים הנוספים לחופפת מעצר, וזה התקבל בהחלטתו של בית משפט זה (השופט ע' פוגלם) מיום 2.2.2015 (בש"פ 700/15 מדינת ישראל נ' טויטו (להלן: עניין טויטו)). בהחלטה זו נקבע כי חופפת המעצר בעניינים של שני נאים אלה אינה מספקת לאין את מסוכנותם (אם כי מבלי שהיא בכך כדי לסגור את הדלת בפני האפשרות לבחון חופה אחרת).
10. העורך שלפני נסב על החלטתו של בית המשפט המוחזוי שלא לשחרר את העורר לחופפת מעצר.
11. ב邏יר העקרוני, טוען בא-כווועו של העורר כי בית משפט זה בוחן את האפשרות לשחרר נאים לחופפת מעצר גם כאשר מדובר בעבירות חמורות. בהתייחס לעבירות המוחסת לעורר טוען בא-כווועו של העורר כי העבירה החמורה יותר המוחסת לו היא עבירה הוצאה. זהה עבירה חמורה, אך טוען, אך בית משפט זה כבר שחרר אנשים לחופפת מעצר אף כאשר ייחסו להם עבירות חמורות יותר. שאר העבירות הן, אך טוען, עבירות ביטוי שאין מהוות הצדקה מספקת למאסר.
12. בהמשך לכך, העליה בא-כווועו של העורר טענות רבות נגד כשלים שנפלו לטענותו בהתנהלותו של שירות המבחן, שהתבטאו בעיכובים בהכנות הتسקיר ובשיקולים זרים שנשקלו לטענותו בעריכת הتسקיר בעניינו של העורר. בא-כווועו של העורר מבסס טענות זו על דבריו אמרו של העורר בכתב שכתבה. לדבריו האם, נמסר לה כי הتسקיר זוכה ל"טיפול מיוחד" מאחר שמדובר בתיק שמהווה מוקד לעניין תקשורת. הוא אף הוסיף, וזאת בטיעון בעל-פה, כי נאמרו לאמו של העורר דברים בלתי הולמים הנוגעים לבא-כווועו של העורר.
13. לטענת העורר, היה מקום להתחשב לטובתו בנסיבות חייו הקשות. כן טוען, כי בית המשפט המוחזוי שגה כשאיים את מסקנות שירות המבחן ביחס למפקחים שהוצעו בעניינו. לבסוף, העורר מצביע על גילו הצעיר (בן 22) ועל העובדה כי הוא געדר עבר פלילי כשיוקלים נוספים המצדיקים שחרורו לחופפת מעצר. למעשה, סבור העורר כי היה מקום להורות על בוחינתם של מפקחים אחרים, ובענין זה הפנה בעיקר לרוב שעמו הוא נמצא בקשרו, אשר לדבריו בא-כווועו מהוות דמות סמכותית מבחינת העורר.
14. לבסוף, בא-כווועו העורר מטעים כי המלצה שירות המבחן היא המלצה בלבד, ועל-פי פסיקתו של בית משפט זה ניתן לצאת ממנה.
15. לטענת המדינה, דין העורר להידחות. המדינה מיקדה דבריה במסוכנותו הרבה של העורר כפי שהוא בראש ובראשונה מכתב האישום שהוגש נגדו. לדבריו בא-כווועו המדינה לא ניתן להפריד בין עבירות הוצאה שיוסה לעורר לבין מכתב האישום שהוגש נגדו.

העבירות האחרות שלו במישור ההסתה והתמייה בארגון טרוריסטי, היוצרים ביחד מקרה אחד של מסוכנות.

16. המדינה הדגישה כי העורר היה הדמות המובילת בנסיבות שמשו בסיס לכתב האישום, וכי תסקיר המבחן מלמד על מסוכנותו הרבהה, כמו גם על כושר השפעתו (לרעה) על אחרים. באת כוח המדינה הוסיפה כי כל התנהלותם של הנאים מלמדת על דפוסים עברייניים (כדוגמת הימנעותם מליקחת עמו את הטלפון הנידים על מנת לסכל את האפשרות לקבוע באמצעות טכנולוגיים את מקום הימצאם).

17. לבסוף, המדינה מצביעה על כך שתסקיר המבחן בעניינו של העורר הוא חריג ומובהק בחומרתו, בהתייחסו ל"רמת סיכון גבוהה" ובאופן שבו הוא שולל את האפשרות של שחרור לחילופת מעצר, להבדיל מאשר את האפשרות של שחרור לחילופת מעצר מסוימת (תוך הבדיקה בהשוואה לעניינים של הנאים האחרים).

18. באת-כוח המדינה הוסיפה וציינה כי טענותיו של העורר בכל הנוגע להתנהלותו של שירות המבחן נבדקו, וכי גיב' ייס מטעם שירות המבחן למבוגרים ביקשה למסור כי לא אמרו לאמו של העורר הדברים הנטען. בהקשר זה הוסבה, כי עובדת שירות המבחן שухה האם צינה בפנייה כי בהיותה חדשה יחסית בתפקידה המליצה שלא תבחן גם על-ידי גורמים בכירים ממנה. טענות לפיהן הועלו בפני האם הערכות לגבי עורך-דין של העורר נדחו כמשמעות יסוד.

דין והכרעה

19. לאחר ש שקלתי את טענות הצדדים הגיעו לכלל דעתה שדין העරר להיחזות.

20. העבירות המיוחסות לעורר הן חמורות, ובמיוחד בהתחשב בנסיבות וברקע לביצוען. המעשים המיוחסים לעורר מגדימים את הקשר הקיים לא אחת בין ביטויים שעוניים הסתה לבין ביצוע מעשים חמורים, הלכה למעשה. בمؤך ההליך דין ניצבת העבירה של הצתה בית-הספר (ולא עבירות ההסתה), אך לא ניתן להעתלם מכך שגם המעשים המתוארים באישום הראשון נעשו לכארה על רקע אידאולוגי-גזעני, דבר שיש בו כדי להגביר את עצמת המסוכנות הנש��ת מהעורר ולחזק את החשש להישנות מעשים דומים (ראו למשל: בש"פ 2806/14 מדינת ישראל נ' ריכטר, פסקה 14 (16.4.2014); עניין טויטו, בפסקה 8).

21. חשוב מכך, התסקיר שהוגש בעניינו של העורר – תסקיר מפורט ומעמיק – הוא תסקיר חמור, המתיחס גם הוא באופן ברור למסוכנותו של העורר, כמתואר לעיל בפסקה 7. לא מצאתי צורך לחזור על הדברים. די אם אציין כי שירות המבחן העיריך כי קיימת רמת סיכון גבוהה לביצוע של עבירות אלימות המבוססת על עדותיו של העורר. בשולי הדברים יעיר, כי עולה מertasיר שירות המבחן נגד העורר פתוחים שני תיקים נוספים, האחד בגין החזקת אגרוף (תיק שבו הוגש כתב אישום) והשני בעבירה של היזק לרכוש והשחתה.

22. אשר לטענות בדבר חילופי הדברים בין קצינת המבחן לבין אמו של העורר, דומה שקיים קושי בהעלאת טענות כה חמורות באופן שבו הועל. בנסיבות אלה, אני סבורת כי די בהבהירות שנמסרו מטעם שירות המבחן לאחר בירור שנערך בנושא. אני מבקשת להוסיף כי נכון עשה שירות המבחן לבדוק את הטענות חלק ממחוייתו הנמשכת לפועל

כגוף מקצועי וחסר פניות.

23. צודק בא-כוcho של העורר כי גם מסוכנות גבוהה אינה שוללת על הסף את האפשרות של שחרור לחילופת מעצר, ובלבד שנייתן לאין מסוכנות זו. גישה זו הנחתה את בית המשפט המחויז בכר בעניינו של העורר – ובצדκ – תסוקיר מעצר. אלא שהעמדה המובעת בתסוקיר ביחס לשחרור העורר לחילופת היא שלילית, הן במישור העקרוני והן ביחס לחולופת הקונקרטיות שנבחנו. יתרה מכך, ההשווואה לעניינם של הנאים הננספים בפרשא דווקא מחזקת את החלטה שלא לשחרר את העורר לחילופת מעצר בעת הזו. הדמייננטיות המיחוסת לעורר, כמו גם הדברים הנחקרים יותר של שירות המבחן בעניינו בהשוואה לנאים הננספים מהווים תימוכין מספקים לכך.

24. החלופה שנזכרה בדיון שהתקיים בפני (בפיקוח של רב שהעורר מכבד) לא נבחנה על-ידי שירות המבחן ועל-ידי בית המשפט המחויז ולא ראייתי לנכון כי היא תיבחן בהליך זה לראשונה (ראו עוד: בש"פ 5073/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (22.7.2013); בש"פ 183/15 יחיא נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (18.1.2015)). מובן שאין לשולב את האפשרות של העורר לנ��וט בהליך של עיון חוזר לגבי חילופה זו, כאשר יבשילו התנאים לכך, ומבלוי שאין נוקטת כל עמדה לגופם של דברים.

.25 אשר על כן, העrr נדחה.

ניתנה היום, כ"ב בשבט התשע"ה (11.2.2015).

שופט